

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts, avd. 7, dom den 20 december 2004 i mål T 3204-03 och T 8628-03, se bilaga A

KLAGANDE

TV4 Aktiebolag, 556242-7152,
115 79 Stockholm

Ombud: Advokaten Stefan Widmark,
Box 1711, 111 87 Stockholm

MOTPARTER

1. Claes Eriksson, 500727-5596,
Viktoriagatan 15, 411 25 Göteborg

2. Dödsboet efter Vilgot Sjöman, 241202-0816,
Banérgatan 53, 115 22 Stockholm

Ombud för 1 och 2: Advokaten Håkan Sjöström,
Box 2259, 403 14 Göteborg

SAKEN

Upphovsrättsintrång

HOVRÄTTENS DOMSLUT

1. Hovrätten fastställer tingsrättens domslut.

2. TV4 Aktiebolag skall betala ersättning för rättegångskostnader i hovrätten
– till Claes Eriksson med tvåhundraåttioåtta tusen niohundraåttio två (237 982) kr, varav 185 000 kr utgör ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på hela ersättningen från denna dag till dess betalning sker.
– till dödsboet efter Vilgot Sjöman med tvåhundraåttioåtta tusen tvåhundra nittio två (238 292) kr, varav 185 000 kr utgör ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på hela ersättningen från denna dag till dess betalning sker.

Dok.Id 640014

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 5	08-700 34 00 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	08-21 93 27	måndag – fredag 09:00-11:30 12:30-15:00

YRKANDEN M.M. I HOVRÄTTEN

TV4 Aktiebolag (TV4) har yrkat att hovrätten ogillar Claes Erikssons och Vilgot Sjömans talan samt tillerkänner TV4 ersättning för rättegångskostnad i tingsrätten med där yrkat belopp.

Claes Eriksson och Vilgot Sjöman har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i hovrätten.

Efter huvudförhandlingen i hovrätten har Vilgot Sjöman avlidit. Hans dödsbo har inträtt i hans ställe i processen.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Parterna har åberopat samma omständigheter och utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som vid tingsrätten, dock har TV4 särskilt påpekat att, om ett intrång i den ideella rätten anses ha begåtts, det inte har varit oaktsamt av TV4 att utgå från att rättighetshavarna godtog att det gjordes avbrott för reklam.

I hovrätten har Claes Eriksson, Vilgot Sjöman och Mats Örbrink hörts på nytt. Bandupptagningarna av förhören vid tingsrätten med Kjell-Åke Andersson, Kjell Grede och Astrid Söderbergh Widding har spelats upp. Skriftlig bevisning har åberopats. Även för hovrätten har en videoupptagning från TV4:s visning av de omstämda filmerna spelats upp, inkluderande reklamavbrotten.

Hovrätten gör följande bedömning.

Det är i målet ostridigt att filmerna är filmverk i upphovsrättslagens mening och att Claes Eriksson och Vilgot Sjöman är upphovsmän till respektive film. Det är inte heller stridigt mellan parterna att upphovsmännen, om det anses ha skett en kränkning av deras rättigheter, skall anses ha drabbats av sådan skada som avses i 54 § tredje stycket upphovsrättslagen.

Det som är tvistigt mellan parterna är om reklamavbrotten utgör en kränkning av upphovsmännens ideella rätt, om det har skett en eftergift av denna rätt samt om TV4 har agerat oaktsamt.

Utredningen i målet har bl. a. berört gränsdragningen mellan civilrättslig och offentlig-rättslig lagstiftning. TV4 har gjort gällande att de reklamavbrott som TV4 gör i programmen sker helt i enlighet med europeisk praxis. Denna praxis, som alla kommersiella TV-kanaler tillämpar, är grundad på det s.k. TV-direktivet (Rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television) och de ändringar som gjordes i direktivet år 1997 samt för svenskt vidkommande på reglerna i radio- och TV-lagen (1996:844). Den lagen, som ändrades år 2002, är i dessa delar baserad på TV-direktivet i dess ändrade lydelse. Som antecknats i tingsrättens dom är huvudregeln enligt radio- och TV-lagen att annonser skall sändas mellan programmen (7 kap. 7 §). Enligt 7 a § får annonser på vissa villkor sändas i spelfilmer, men – enligt 7 § – endast om det sker på sådant sätt att varken programmets integritet och värde eller rättighetshavarnas rättigheter kränks. Av motiven till lagändringarna framgår att dessa inte avsetts inverka på de upphovsrättsliga reglerna. En kränkande ändring eller ett avbrott i ett filmverk, i den mån det följer av avtal eller gällande rätt, kräver alltså rättighetshavarens tillstånd (prop. 2001/02:82 s. 13). Regleringen i radio- och TV-lagen sätter således den yttre ramen för i vilken utsträckning det över huvud taget är tillåtet med reklamavbrott vid TV-visning. Den offentlig-rättsliga regleringen påverkar följaktligen inte bedömningen när det gäller frågan huruvida upphovsmännens ideella rätt har kränkts.

I likhet med tingsrätten finner hovrätten att reklamavbrotten i filmvisningarna inte innebär att filmverken skall anses ha visats i en sådan främmande form eller ett sådant främmande sammanhang att avbrotten av det skälet skulle utgöra en kränkning.

Hovrätten delar vidare tingsrättens uppfattning att, i enlighet med upphovsrättslagens förarbeten och rättspraxis, bedömningen av om TV4:s åtgärder att infoga reklamavbrott vid visning av Claes Erikssons och Vilgot Sjömans långfilmer skall göras efter en objektiv måttstock. Hovrätten vill dock för sin del framhålla att, när det gäller att fast-

ställa ett sådant objektivt kriterium, det inte går att bortse från vad som från upphovsmannens perspektiv framstår som kränkande utan tvärtom att upphovsmannens synpunkt är en given utgångspunkt. I den objektiva måttstocken måste således upphovsmannens uppfattning vägas mot eventuella motstående intressen och vidare ses i ljuset av vad en upphovsman vid varje givet tillfälle får anses böra tåla. Det kan t.ex. innebära att en rättighetshavare måste vara beredd att acceptera obetydliga förändringar som inte påverkar helhetssynen på verket. Det kan också finnas motstående intressen av konstnärlig eller annan art som kan motivera att en ändring skall anses godtagbar.

De nu aktuella reklamavbrotten kan enligt hovrättens mening inte ses som så obetydliga förändringar i filmverken att de redan av den anledningen skulle behöva godtas av upphovsmännen. I enlighet med vad hovrätten framhållit tidigare kan inte heller det faktum att lagstiftningen medger reklamavbrott tas till intäkt för att reklamavbrott inte skulle kunna kränka upphovsmannens ideella rätt. Det är vidare klart att de intressen som ligger bakom reklamavbrotten inte är av sådan art att de vid fastställande av vad som objektivt sett skall anses godtagbart skulle väga över rättighetshavarens intresse av att hans verk inte återges på ett sätt som han finner kränkande.

Med utgångspunkt i vad Kjell-Åke Andersson, Kjell Grede och Astrid Söderbergh Widding från principiella utgångspunkter har uttalat anser hovrätten att det är uppenbart att de aktuella reklamavbrotten inte bara har brutit kontinuiteten och dramaturgin i filmerna utan också fogat in miljöer som är främmande och omotiverade. I något fall har avbrotten vidare inneburit att den eftersträlvade dramatiska effekten av växlingen mellan två scener har suddats ut. På grund av det anförda och på de skäl som tingsrätten i övrigt har angett finner hovrätten att infogandet av reklamavbrott i filmerna har utgjort en kränkning av upphovsmännens ideella rätt i det avseende tingsrätten konstaterat. Hovrätten ansluter sig vidare till tingsrättens bedömning i fråga om eftergift från Claes Eriksson och Vilgot Sjöman av deras ideella rätt i vad avser avbrotten i filmerna och bedömningen av huruvida intrången har skett av oaktsamhet. Tingsrättens domslut skall därför fastställas.

Vid denna utgång i huvudsaken skall TV4 ersätta Claes Eriksson och dödsboet efter Vilgot Sjöman för deras kostnader i hovrätten. Skäligheten av vad som har yrkats har vitsordats av TV4.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2006-05-10

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Magnus Göransson, hovrättsråden Kristina Boutz och Roland Halvorsen, referent, samt tf. hovrättsassessorerna Adrian Engman. Enhälligt.